

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 12Ps/23/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2322204591
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Myrtill Vojteková
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2023:2322204591.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Myrtill Vojtekovou v právnej veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná: Z. Š., D.. XX.XX.XXXX, N. D. XXX, v konaní zastúpený procesným opatrovníkom: F. Š., D.. XX.XX.XXXX, N. D. XXX, P. D. D.: Z. S., nar. 29.12.1979, bytom D., za účasti Okresnej prokuratúry Galanta, na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony menovaného, takto

r o z h o d o l :

I. Z. Š., D.. XX.XX.XXXX sa obmedzuje spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý:

- nakladať s finančnými prostriedkami v žiadnom rozsahu,
- disponovať s hnutelným, či nehnuteľným majetkom,
- uzatvárať akékoľvek majetkovoprávne zmluvy, preberať na seba záväzky,
- rozhodovať o svojej medicínskej liečbe,
- rozhodovať o svojom umiestnení do zdravotníckeho zariadenia alebo zariadenia, poskytujúceho sociálnu starostlivosť,
- udeliť súhlas s poskytnutím zdravotnej, či sociálnej služby,
- rozhodovať o mieste svojho trvalého, či prechodného pobytu,
- odosielať a preberať poštové zásielky,
- konať a vystupovať samostatne pred súdom, políciou, prokuratúrou a inými štátnymi orgánmi a inštitúciami, orgánmi miestnej štátnej správy, orgánmi územnej i záujmovej samosprávy, orgánmi špecializovanej štátnej správy,
- výkonu aktívneho volebného práva,
- zriadiť závet (poslednú vôľu).

II. Z. Š., sa v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony ustanovuje za opatrovníka Z. Š., D.. XX.XX.XXXX, ktorý je oprávnený a povinný menovaného zastupovať a spravovať jeho majetok v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony menovaného. Právne úkony, presahujúce rámec bežnej správy, vykonávané opatrovníkom za Z. Š. vyžadujú pre svoju platnosť schválenie súdom.

III. Opatrovník je povinný predkladať súdu dvakrát ročne vždy k 30.6. a 31.12. každého kalendárne roka správu o osobných, majetkových a sociálnych pomeroch opatrovanca.

IV. Opatrovník je povinný vykonávať svoje práva a povinnosti riadne a dbať na pokyny súdu.

V. Trovy tohto konania platí štát.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa návrhom osobne doručeným tunajšiemu súdu dňa 01.12.2022 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd obmedzil jej syna spôsobilosti na právne úkony. Svoj návrh odôvodnila tým, že jej syn trpí poškodením zdravia veľkého rozsahu, ktoré nie je len prechodné a aj z dôvodu straty zraku a pohybových obmedzení nie je schopný obstarat' si veci dennej potreby či chápať význam základných právnych úkonov. Uviedla, že jej syn sa dňa 26.06.2018 nezobudil, z doteraz neznámych dôvodov mu skolabovalo srdce, záchranári ho 25 minút resuscitovali, avšak jeho mozog zostal trvalo poškodený. Od prekonania tejto náhlej kardiálnej smrti sa o svojho syna riadne stará 24 hodín denne, nakoľko je ležiacim pacientom bez možnosti pohybu. Ukončili dva roky štúdia na špeciálnej škole pre nevidiacich v Bratislave z dôvodu pretrvávajúceho ťažkého zdravotného stavu. Nie je schopný naučiť sa nové veci. nevydrží sa sústrediť na učenie a nedokáže samostatne riešiť úlohy. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby bol jej syn obmedzený na spôsobilosti na právne úkony a aby bola navrhovateľka ustanovená za hmotnoprávneho opatrovníka.

2. Uznesením č.k. 12Ps/23/2022-72 zo dňa 02.01.2023 súd ustanovil osobe, o spôsobilosti ktorej sa koná procesného opatrovníka v osobe: F. Š., D.. XX.XX.XXXX, N. D. XXX (otec osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná).

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 23.02.2023, na ktoré predvolal aj osobu, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná. Osobu, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná súd v rámci pojednávania dňa 23.02.2023 vyslúchol. Menovaný uviedol, že je uzrozumený s návrhom a vie prečo je na súde, a to preto že je odkázaný na pomoc iných. Pri všetkých činnostiach, ako sú kúpanie, jedenie, obliekanie mu pomáha mama, aj otec. Uviedol, že ho hnevá, že sa nevie o seba postarať sám. Navrhol, aby jeho opatrovníkom bola jeho matka. Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že v celom rozsahu trvá na podanom návrhu a doplnila, že by chcela naďalej zabezpečovať starostlivosť o syna. Pre syna je potrebné vybaviť invalidný dôchodok. Navrhovateľka mu zabezpečuje nepretržitú celodennú starostlivosť. Navrhovateľka žije spolu s osobou, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná (synom), manželom a maloletým synom Radovanom v spoločnej domácnosti, celá rodina zabezpečuje potreby osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná. Opatrovník pre konanie na pojednávaní v celom rozsahu súhlasil s podaným návrhom. Potvrdil, že jeho manželka sa nonstop stará o ich syna. Návrh bol podaný hlavne z dôvodu, aby vedeli synovi vybaviť úradné záležitosti, lekárov, operácie, čokoľvek bude potrebné, pretože sám to nedokáže. Uviedol, že syn nepozná hodnotu peňazí, lebo ich nedokáže rozoznať, sám nenakupuje, na nákupy chodia spoločne, kde si vyberie, čo chce. V prípade vyhovenia návrhu navrhol za opatrovníka ustanoviť jeho manželku/navrhovateľku. Zástupca Okresnej prokuratúry Galanta na pojednávaní navrhol pribrať znalca z odboru psychiatrie za účelom posúdenia rozsahu právnych úkonov, na ktoré bude potrebné osobu obmedziť. Pojednávanie bolo odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, na preskúmanie duševného stavu osoby o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, najmä s ohľadom na jej spôsobilosť na právne úkony.

4. Uznesením č.k. 12Ps/23/2022-86 zo dňa 24.02.2023 súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, z odvetvia psychiatria a za znalca ustanovil MUDr. Miroslava Čerňana.

5. Zo znaleckého posudku č. 14/2023, doručeného súdu dňa 01.06.2023, ktorý bol vo veci vypracovaný ustanoveným znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia a odvetvia psychiatria MUDr. Miroslavom Čerňanom vyplýva, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, trpí organickou psychickou poruchou, ktorá zahŕňa kognitívny deficit -stredne ťažký až ťažký a organickou poruchou osobnosti, ktorej podkladom vzniku bolo závažné poškodenie mozgu nezvratnými hypoxicko-ischemickými (nedostatok kyslíka), zmenami vyššie uvedených mozgových štruktúr. Táto porucha je nezvratná, nakoľko sú nezvratne porušené uvedené štruktúry mozgu. Uvedená duševná porucha sa prejavuje neschopnosťou priliehavej komunikácie (v sociálnom ale i elementárne osobnom kontexte), ďalej poruchou úsudku, poruchou pamäti a pozornosti. Z psychiatrického hľadiska vyšetrovaného jeho psychická porucha, ktorou trpí, robí nespôsobilého na právne úkony, a to rozhodovanie o svojom liečebnom postupe, posúdenie závažnosti svojho zdravotného stavu v prípade nutnosti hospitalizácie, nakladanie s financiami, uzatváranie zmlúv,

bežných finančných transakcií, komunikovanie s inštitúciami ako sú poisťovne, útvary PZ SR, súdy. Nie je schopný samostatne cieľavedome konať, posúdiť následky svojho konania, posúdiť zmysel súdneho konania. Vyšetrovaný nie je spôsobilý mať aktívne a pasívne volebné právo a nie je spôsobilý zriadiť závet. Výsluch menovaného súdom by nevedol k ujme jeho zdravotného stavu.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom znalca, výsluchom navrhovateľky, výsluchom procesného opatrovníka, výsluchom osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, výsluchom zástupcu Okresnej prokuratúry Galanta, čítaním sa oboznámil s listinnými dôkazmi a to lekáorskými správami ohľadom osoby o ktorej spôsobilosti sa koná, znaleckým posudkom č. 14/2023, ako aj ostatným na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom.

7. Znalec na pojednávaní dňa 19.10.2023 sa pridrižoval v celom rozsahu svojho znaleckého posudku a jeho záverov. Uvedol, že osoba o ktorej spôsobilosti sa koná trpí duševnou poruchou a to konkrétne organickou poruchou, ktorá vznikla na základe náhlej zástavy srdca s následným nezvratným poškodením mozgu. Navrhol, aby súd návrhu vyhovel a menovanú osobu obmedzil spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom v znaleckom posudku.

8. Navrhovateľka sa na pojednávaní dňa 19.10.2023 pridrižovala jej doterajším vyjadrením a prednesom, so závermi znaleckým posudkom súhlasila v celom rozsahu. Uvedla, že kvôli zdravotnému stavu jej syna nebolo iné východisko ako podať tento návrh.

9. Procesný opatrovník na pojednávaní dňa 19.10.2023 vyjadril súhlas so závermi znaleckého posudku a vydareniami znalca na pojednávaní a zotrval na svojich doterajších vyjadreniach.

10. Zástupca Okresnej prokuratúry Galanta na pojednávaní dňa 19.10.2023 navrhol súdu, aby vyhovel podanému návrhu a obmedzil osobu, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná v zmysle znaleckého posudku, a to konkrétne: nakladať z finančnými prostriedkami v žiadnom rozsahu, disponovať s hnutelným či nehnuteľným majetkom, uzatvárať akékoľvek zmluvy, preberať na seba záväzky, rozhodovať o svojej medicínskej liečbe, ako aj o svojom umiestnení do zdravotníckeho zariadenia alebo zariadenia poskytujúceho sociálnu starostlivosť, udeliť súhlas s poskytnutím zdravotnej alebo sociálnej služby, rozhodovať o mieste svojho trvalého, či prechodného pobytu, odosielať a preberať poštové zásielky, konať a vystupovať samostatne pred súdmi SR, políciou, prokuratúrou a inými štátnymi orgánmi a inštitúciami, orgánmi miestnej, územnej a záujmovej samosprávy, štátnej správy, zriadiť závet, výkonu aktívneho volebného práva. Vo zvyšnej časti návrhu navrhol, aby súd vyhovel v celom rozsahu.

11. Osoba, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná na pojednávaní dňa 19.10.2023 uviedla, že nakoľko sa o seba nedokáže postarať, súhlasí s návrhom.

12. Podľa § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

13. Podľa § 27 ods. 2 OZ, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

14. Podľa § 231 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o

- obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

15. Podľa § 240 ods. 3 CMP, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

16. Podľa § 243 ods. 1 CMP, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

17. Podľa § 243 ods. 2 CMP, súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne.

18. Podľa § 243 ods. 3 CMP, ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vyslúchne ju súd vždy.

19. Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

20. Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

21. Podľa § 250 ods. 1 CMP, súd zabezpečí uloženie rozsudku o spôsobilosti na právne úkony v Notárskom centrálnom registri listín.

22. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

23. Podľa § 251 ods. 2 CMP, ten, kto podá zjavne bezdôvodný návrh na začatie konania o spôsobilosti na právne úkony, je povinný nahradiť ujmu, ktorá vznikla osobe, o ktorej spôsobilosti sa konalo, jej zástupcovi alebo štátu.

24. Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

25. Podľa § 274 ods. 1 a 2 CMP, súd rozhoduje uznesením. V uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovnických práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

26. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

27. Podľa § 276 CMP, súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

28. Podľa § 277 ods. 1 a 2 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

29. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná,

trpí organickou psychickou poruchou, ktorá zahŕňa kognitívny deficit -stredne ťažký až ťažký a organickou poruchou osobnosti, ktorej podkladom vzniku bolo závažné poškodenie mozgu nezvratnými hypoxicko-ischémickými (nedostatok kyslíka) zmenami vyššie uvedených mozgových štruktúr. Táto porucha je nezvratná, nakoľko sú nezvratne porušené uvedené štruktúry mozgu. Táto duševná porucha ho robí nespôsobilým na právne úkony v rozsahu uvedenom v znaleckom posudku. Vzhľadom na to, že znalec potvrdil závery znaleckého posudku, kde uvádza, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná trpí duševnou poruchou, pričom z psychiatrického hľadiska vyšetrovaného jeho duševná porucha, ktorou trpí, robí nespôsobilým na právne úkony (rozhodovanie o svojom liečebnom postupe, posúdenie závažnosti svojho zdravotného stavu v prípade nutnosti hospitalizácie, nakladanie s financiami, uzatváranie zmlúv, bežných finančných transakcií, komunikovanie s inštitúciami ako sú poisťovne, útvary PZ SR, súdy, spôsobilosť mať aktívne a pasívne volebné právo, spôsobilosť zriadiť závet), nie je schopný samostatne cieľavedome konať, posúdiť následky svojho konania, posúdiť zmysel súdneho konania, súd dospel k záveru, že návrh vo veci bol podaný dôvodne, preto súd osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná obmedzil spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia. V rámci konania bolo preukázané, že menovaná osoba trpí nevyliciteľnou duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, ale trvalá.

30. Súd zároveň ustanovil osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná opatrovníka, ktorý ju bude zastupovať tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

31. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nemôžu podať odvolanie navrhovateľka, procesný opatrovník a zástupca Okresná prokuratúra Galanta, nakoľko sa tohto svojho práva účinne v súlade s ustanovením § 368 Civilného sporového poriadku pred súdom vzdali.

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie pre osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (§ 355 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).